

Śladami powstania wielkopolskiego

Śladami powstania wielkopolskiego

Powstanie wielkopolskie 1918-1919 odcisnęło swój trwały ślad w świadomości mieszkańców regionu. Wokół Poznania znaleźć można wiele miejsc, przypominających historię tego zwycięskiego zrywu. Obok tradycyjnych obiektów jak muzea i pomniki w ostatnich latach pojawia się coraz więcej pomysłów na upamiętnienie powstania w nieszablony sposób.

Jedną z alternatywnych form prezentacji powstańczych losów są rekonstrukcje historyczne. Regularnie [widowiska powstańcze](#) odgrywane są między innymi w Parku Dzieje w Murowanej Goślinie. Historia „ożywa” tam dzięki dynamicznej opowieści, łączącej inscenizowane sceny z przeszłości z edukacyjnym przekazem, z wykorzystaniem akrobatyki i efektów pirotechnicznych.

Centrum pamięci

Jednym z ważnych ośrodków pamięci o powstaniu jest podpoznańskie Lusowo. Na tamtejszym cmentarzu spoczywa [generał Józef Dowbor Muśnicki](#). Dowódcę powstania upamiętnia jego pierwszy w Polsce [pomnik](#), a pamiątki związane z generałem gromadzi tamtejsze [Muzeum Powstańców Wielkopolskich](#). Ekspozycję tworzą też zbiory dotyczące innych powstańców: oryginalne dokumenty, mapy, zdjęcia, sztandary, militaria i modele. Muzealna narracja obejmuje okres powstania oraz udział Wielkopolan w wojnie polsko-bolszewickiej.

W [Swarzędzkim Centrum Historii i Sztuki](#) eksponatami z epoki towarzyszy wirtualna książka prezentująca udział mieszkańców miasta w powstaniu. [Izba Pamiątek Regionalnych w Bninie](#) w swoich zbiorach posiada oryginalne powstańcze nosze. Ekspozycje z tamtego okresu zobaczyć można również w [Izbie Muzealnej Ziemi Bukowskiej w Buku](#), [Izbie Regionalnej Ziemi Goślińskiej w Murowanej Goślinie](#) oraz w [Muzeum Śremskim](#), które przechowuje oryginalną flagę z wizerunkiem orła, odmiennym od powszechnie znanego symbolu powstania. Takie flagi co roku zdobiją [Śremską wieżę ciśnień](#).

Wśród pomników

W Śremie, w otoczeniu drzew Parku Miejskiego im. Powstańców Wielkopolskich stoi [Śremski Dobosz](#). Rzeźba dłuta słynnego Władysława Marcinkowskiego jest uważana za najładniejszy pomnik powstańczy. W Pobiedziskach na rynku [pomnik](#) ma postać orła zrywającego się do lotu spod karabinów ustawionych w tzw. kozioł. W Obornikach [pamiątkowy głaz](#) przypomina entuzjastyczne przywitanie Ignacego Jana Paderewskiego w trakcie jego brzemiennego w skutki kolejowej podróży do Poznania. Zasłużonych dla powstania mieszkańców Buku upamiętnia [pięć płaskorzeźb](#), rozmieszczonych w różnych punktach miasta. W parku przy Pałacu Biedrusko odsłonięto okazały [Panteon Powstania Wielkopolskiego](#) z planszami edukacyjnymi na temat walk w poszczególnych częściach regionu. Pomniki powstańcze znaleźć można również w [Buku](#), [Koziegłowach](#), [Kórniku](#), [Mosinie](#) i [Trzcielinie](#). Ciekawa jest [historia miejsca pamięci blisko Kobylnicy](#). Pod rosnącym tam okazałym dębem organizowano zbiórki skautów. Historię spotkań, na których rozpoczęto przygotowania do walki o wolność przypomina przewrócony pień drzewa oraz pamiątkowa tablica.

Powstańcze murale

Na fali popularności murali w ostatnich latach pojawiło się również wiele malowideł o tematyce powstańczej, które zdobiją ściany w Białężynie, Biedrusku, Bninie, Czerwonaku, Koziegłowach, Lusowie, Obornikach, [Pobiedziskach](#), [Puszczykowie](#) i Rogalinku. Do najciekawszych należy spektakularny [mural w Buku](#), który przedstawia scenę rozbrojenia niemieckiego pociągu. Warto też odwiedzić Śrem, gdzie ściany bloków przy ul. Wojska Polskiego upiększyły aż trzy imponujące obrazy: [Listy – Powstaniec Wielkopolski](#), [Mały Ułan](#) oraz [Ignacy Jan Paderewski](#).

W grze

Wędrowkę śladami powstania umożliwiają również gry turystyczne. Kto dysponuje większą ilością czasu, może się zmierzyć z questami Powstanie Wielkopolskie – zapomnianym bohaterom ([część 1](#) i [2](#)) albo z grą [Pierwsze Iskry](#), w której do odczytania hasła potrzeba wizyty w co najmniej trzech z 12 miejsc. Akcenty powstańcze znalazły się też na kartach gier-questów [O zakochanym lotniku i niejednym pomniku w Mórce](#), [Orzeł i Reszka w Buku](#) oraz [Murowana Goślina z historią w tle](#). Niebawem do listy dołączy kolejna gra – quest Powstańczym tropem żołnierskim krokiem w Śremie.

Piotr Basiński
Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna